

Силабус курсу

Політологія

Ступінь вищої освіти – Бакалавр
спеціальність СЗ Міжнародні відносини
освітньо-професійна програма – «Міжнародні відносини»

Дні занять:
Консультації:

Рік навчання: I, Семестр: II

Кількість кредитів: 3 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП

к. іст. н., доцент Томахів Володимир Ярославович

Контактна інформація

wtomahiv@ukr.net+380673540250

Опис дисципліни

Дисципліна «Політологія» спрямована на формування у молодших бакалаврів розуміння сутності, історії та теоретичних засад політичної сфери суспільного життя, закономірностей структури та функціонування політичної системи, її взаємодії з економічною та іншими підсистемами сучасного суспільства. Майбутній бакалавр отримає досвід аналізу політичних процесів, особистої участі у функціонуванні демократії, сформує основи політичної культури та певні ідеологічні орієнтири, які дозволять займати активну громадянську позицію у відстоюванні інтересів української держави у професійній діяльності.

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 2	Тема 1. Політологія як наука. Поняття політики та політичної діяльності	Усвідомлення сутності політики, її соціальних функцій, причин і змісту взаємодії з економікою та іншими сферами суспільного життя. Розуміння особливості предмету, категоріального апарату та методів дослідження політичних явищ і процесів. Уміння аналізувати зміст, мотиви та основні різновиди політичної діяльності.	Реферати, опрацювання рекомендованої літератури
1 / 1	Тема 2. Історія світової та вітчизняної політичної думки	Ознайомлення з історичними віхами формування та розвитку політичної думки в Україні та світі. Усвідомлення причин інституціоналізації політичних наук та розуміння стану	Компаративний аналіз, реферати

		політичної науки в сучасній Україні.	
2 / 2	Тема 3. Політична система суспільства, місце і роль у ній держави	Розуміння суті політичної влади як системоутворюючого елемента політичної системи суспільства. Уміння аналізувати структуру та функції політичної системи України, проблеми її функціонування та розвитку. Усвідомлення ролі інституційних складових політичної системи, зокрема місця і ролі держави, її органів у життєдіяльності політичної системи. Розуміння потреби децентралізації державного устрою України та процесів, які вона супроводжує	Опрацювання законів України, аналіз проблемних ситуацій
2 / 2	Тема 4. Громадянське суспільство. Політичні партії, громадські організації та рухи	Розуміння змісту поняття «громадянське суспільство», його співвідношення з державою. Ознайомлення зі організаційною будовою та функціями політичних партій, різновидами партійних систем, які існують у сучасному світі. Уміння аналізувати громадські організації та суспільні рухи, правові основи їх діяльності	Опрацювання законів України, підготовка рефератів, аналіз проблемних ситуацій
2 / 2	Тема 5. Політична еліта та лідерство	Усвідомлення змісту понять «еліта» та «лідерство». Уміння аналізувати ефективність діяльності владної еліти та роль опозиційної еліти у демократичному суспільстві. Вироблення знань про сутнісні риси та шляхи формування лідерських якостей у майбутнього менеджера та громадсько-політичного активіста	Порівняльний аналіз загальнонаціональних українських лідерів, тренінг лідерських якостей
2 / 2	Тема 6. Політичні режими. Особливості сучасної демократії	Розуміння суті та функцій політичного режиму. Уміння визначати різновид політичного режиму, який функціонує у суспільстві. Ознайомлення із принципами та інститутами сучасної демократії, умовами їх ефективного використання	Опрацювання законів України, написання есе, підготовка до дебатів на тему: «Стан демократії в Україні»
2 / 2	Тема 7. Основи	Розуміння суті та принципів	Опрацювання

	етнонаціональної та міжнародної політики	етнополітики в демократичній державі та етнополітичних проблем українського суспільства. Усвідомлення змісту понять «зовнішня» та «міжнародна політика», правових основ діяльності України на міжнародній арені. Вміння аналізувати економічні та інші складові міжнародних відносин та діяльність міжнародних організацій	законів України. Аналіз конкретних ситуацій, підготовка до інноваційної гри на тему «Чинники ефективності державної етнонаціональної політики»
1/1	Тема 8. Політико-ідеологічні системи та політична культура	Усвідомлення ролі ідеології та культури у функціонуванні політичної системи суспільства. Отримання навиків аналізу політико-ідеологічних систем, їх поширення в Україні. Ознайомлення із функціональними елементами політичної культури та процесом політичної соціалізації нових генерацій народу	Проведення анкетування на предмет дослідження стану політичної культури. Самоаналіз рис політичної культури студента
2/2	Тема 9. Політичний менеджмент та маркетинг. Політичні технології.	Розуміння прикладних функцій політичної науки, зокрема управління (менеджменту) політичними процесами та дослідження політичного ринку. Ознайомлення з основами виборчої інженерії та іншими різновидами політичних технологій.	Аналіз конкретних політичних ситуацій, складання програм організації та проведення політичних заходів

Літературні джерела

1. Бортніков В.І. Дискурс парадоксальної політичної участі громадян в розвитку демократії. *Політологічний вісник: збірник наукових праць* / голов. ред. О. В. Батрименко; Київський національний університет імені Тараса Шевченка. К.: ТОВ «Вадекс», 2023. Вип. 90. С. 202-215с.
2. Бульбенюк С. С., Манелюк Ю. М. Основи кротології. Політична влада: навчальний посібник. Київ: КНЕУ, 2024. 132 с.
URL: https://jf.kneu.edu.ua/ua/depts5/k_politologii_i_sociologii/nmr_ps/?utm
3. Бунік В.П. Поняття політичної системи суспільства: теоретичний аспект.
URL: http://seanewdim.com/uploads/3/4/5/1/34511564/bunyk_v.p._ncept_of_political_system_of_society_theoretical_aspect.p
4. Висоцький О.Ю. Теорія прийняття політичних рішень: конспект лекцій, Дніпро: ДНУ, 2020. 68 с.
5. Волківський М. Громадянське суспільство в Україні: особливості формування і роль у становленні держави. *Політичне життя*. 2023. №4. URL: <https://jpl.donnu.edu.ua/article/view/14873>

6. Воляннюк, О., Ладний, Ю. Етнополітика та національна стійкість в умовах війни. *Науковий часопис УДУ імені Михайла Драгоманова. Серія 22. Політичні науки та методики викладання соціально-політичних дисциплін*. 2023. (34), С. 64–73.
7. Гапоненко В. А. Специфіка парламентаризму як інституту демократії у сучасній Україні. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2020. № 87. С. 222–232.
8. Гончарук-Чолач Т., Томахів В. Історія українських та зарубіжних політичних вчень: навч. посіб. Тернопіль, ВПЦ «Університетська думка», 2025. 228 с.
9. Данилюк Н. Основні підходи до трактування поняття «політичний режим». URL: https://social-science.uu.edu.ua/article/141?utm_source
10. Дизайн публічної політики : навч. посіб. / [С. С. Бульбенюк, В. А. Гапоненко, Н. А. Бабарикіна та ін.]; за заг. ред. Бульбенюк С. С.; М-во освіти і науки України, Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана. Київ: КНЕУ, 2025. 146 с.
11. Дробот Г. А. Світова політика. URL: http://stud.com.ua/29607/politologiya/svitova_politika
12. Історія українських та зарубіжних політичних вчень: навч. посіб. / Т. В. Гончарук-Чолач, В. Я. Томахів. Київ: Видавництво Ліра. К. 2020. 228 с.
13. Кириченко В.М. Політичні системи світу: кредитно-модульний курс. ЦУЛ, 2020. 218 С.
14. Міщенко А.Б. М Політологія: Навч. посіб. Київ : Видавництво Ліра-К, 2021, 102 с.
15. Політичні технології в сучасних владних процесах : навчальний посібник / В. Ф. Смоляннюк, С. С. Бульбенюк, Ю. М. Манелюк та ін. К.: КНЕУ, 2021. 328 с.
16. Політологія: навч. посібн. / Т. В. Гончарук-Чолач, О.М.Рудакевич, В. Я. Томахів, М. І. Гурик, Р. Ю. Чигур / За ред. Т. В. Гончарук-Чолач. Тернопіль: ВПЦ «Університетська думка», 2025. 219 с.
17. Практична політологія / Бульбенюк С.С., Довганик Н.М., Зайцева З.І. та інші / К.: КНЕУ, 2022. 328 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/1qysh-k8bBzhVIheBAUbOHyrGsGWPoOpS/view>
18. Семінарські заняття та самостійна робота студентів з навчальної дисципліни «Політологія»: методичні рекомендації. / Автор-укладач, професор О. М. Рудакевич. Тернопіль: ТНЕУ. 2020. 20 с.
19. Тетарчук І. Дяків Т. Політологія. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури. 2021. 160 с.
20. Томахів В. Загальна теорія політики: навч. посіб. Тернопіль. ВПЦ «Університетська думка», 2025. 220 с.
21. Шляхтун П. Політологія (теорія та історія політичної науки). К.: Центр учбової літератури. 2021. 472 с.
22. Introduction to Political Science. / Mark Carl Rom, Georgetown University; Masaki Hidaka, American University, Rachel Bzostek Walker, Collin Colleg. OpenStax Rice University, 2022. 626 p. URL: [Introduction to Political Science](#)
23. Types of Political Systems. University of Regina. Pressbooks. URL: <https://web.archive.org/web/20221022061920/https://opentextbooks.uregina.ca/sociology/chapter/14-2-types-of-political-systems/#:~:text=The%20major%20types%20of%20political,and%20instead%20rule%20through%20fear.>

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%.

Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Політологія» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3
40%	40%	5%	15%
Поточне оцінювання	Модульний контроль	Тренінг	Самостійна робота
Оцінка визначається як середнє арифметичне з усіх оцінок, отриманих на практичних	Письмова робота	Оцінка визначається в кінці тренінгу за виконання завдання	Оцінка за: - написання тез і виступ на читаннях або написання анотації на основі роботи з першоджерелами

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	Відмінно	A (відмінно)
85–89	Добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)